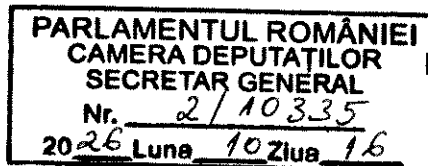

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
DEPARTAMENTUL PENTRU RELATIA CU PARLAMENTUL

B-dul Primăriei nr. 22, sector 1, București, Tel: 0213143400 Int.3000, Email: departament@r.gov.ro

Nr. 8240/2025

14-10-2025

Prof. V. I. Iohu
Către: **DOAMNA IOANA BRAN - VOINEA**
SECRETARUL GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR

Ref. la: punctele de vedere ale Guvernului aprobat în ședința Guvernului din data de 09 octombrie 2025

STIMATĂ DOAMNĂ SECRETAR GENERAL,

Vă transmitem, alăturat, în original, **punctele de vedere ale Guvernului** referitoare la:

1. *Propunerea legislativă privind sprijinul financiar acordat de către statul român Episcopiei Daciei Felix, Republica Serbia, parte componentă a Bisericii Ortodoxe Române (Bp. 116/2024, Plx. 342/2024);*

2. *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023 (Plx. 209/2025);*

3. *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 311/2003 a muzeelor și a colecțiilor publice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 463 din 23 mai 2014, cu modificările și completările ulterioare (Bp. 283/2025, L. 309/2025);*

4. *Proiectul de Lege pentru completarea art. 31 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate abuziv în perioada regimului comunist din România (Bp. 62/2025, Plx. 165/2025);*

5. *Legea privind transmiterea unor bunuri imobile destinate activităților de asistență sanitar – veterinară, aflate în proprietatea privată a statului, din administrarea Agenției Domeniilor Statului în administrarea consiliilor locale, precum și pentru abrogarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 89/2004 privind vânzarea bunurilor imobile în care se desfășoară activități de asistență sanitar – veterinară (Bp. 394/2020, Plx. 643/2020);*

6. *Proiectul de Lege pentru instituirea Programului Subvenții pentru căminul familiei (Bp. 128/2025, Plx. 252/2025);*

7. *Proiectul de Lege pentru modificarea art. 117 din Legea fondului funciar nr. 18/1991, provenit dintr-o propunere legislativă (Bp. 795/2022, Plx. 276/2023);*

8. *Proiectul de Lege pentru modificarea art. 54 din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale (Bp. 102/2025, Plx. 190/2025);*

9. *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței de Urgență nr. 41 din 8 aprilie 2022 privind instituirea Sistemului național de monitorizare a transporturilor rutiere de bunuri RO e-Transport și abrogarea art. XXVIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și modificarea și completarea unor acte normative (Bp. 131/2025, Plx. 226/2025).*

Totodată, vă transmitem atașat, în copie, **punctele de vedere ale Guvernului** referitoare la *propunerea legislativă privind folosirea sporurilor și cumulului de drepturi salariale în sectorul bugetar (Bp196/2025)* și la *propunerea legislativă privind instituirea zilei de 29 octombrie ca Ziua Reginei Maria (Bp. 289/2025)*.

Cu deosebită considerație,

NINI SĂPUNARU

~~SECRETAR DE STAT~~

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *proiectul de lege pentru completarea art. 31 din Legea nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate abuziv în perioada regimului comunist din România*, provenit dintr-o propunere legislativă inițiată de domnul deputat UDMR Csoma Botond împreună cu un grup de parlamentari UDMR (**Bp. 62/2025, Plx.165/2025**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare completarea art.31 din *Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent a imobilelor preluate abuziv în perioada regimului comunist din România, cu modificările și completările ulterioare*, cu un nou alineat, alin. (4), în sensul ca, în cazul suspendării emiterii deciziilor de compensare de către Comisia Națională pentru Restituirea Proprietăților, precum și în cazul suspendării efectuării plăților, valoarea titlurilor de plată emise ulterior să fie indexată cu rata de inflație comunicată pentru perioada suspendării, aplicată pe întreaga sumă a despăgubirilor rămasă neachitată.

II. Observații

1. Precizăm că, prin Planul bugetar-structural național pe termen mediu 2025-2031, aprobat de Guvernul României în data de 23.10.2024 și transmis Comisiei Europene, România și-a asumat o traiectorie de reducere a deficitului bugetar de 7% în anul 2025.

Astfel, atragem atenția că promovarea actelor normative trebuie efectuată cu prudență, fără afectarea deficitului bugetar, deoarece țara noastră se află în procedură de deficit excesiv, iar Comisia Europeană a atenționat România cu privire la faptul că nu a luat toate măsurile necesare pentru reducerea deficitului.

În contextul celor menționate și având în vedere constrângerile bugetare actuale, precizăm că inițiativa legislativă nu răspunde obiectivelor de politică fiscală.

2. Cu privire la exigențele de calitate pe care o lege trebuie să le întrunească, Curtea Constituțională¹ a constatat că, prin reglementarea normelor referitoare la tehnica legislativă, legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ.

Astfel, Curtea Constituțională a reținut că respectarea acestor criterii concură la asigurarea unei legislații care respectă *principiul securității raporturilor juridice*.

Având în vedere aspectele de principiu relevate, considerăm că soluția normativă preconizată este de natură a aduce atingere prevederilor art. 1 alin. (5) din *Constituție* cu referire la cerințele de calitate a actelor normative, aceasta neintegrându-se adecvat în ansamblul dispozițiilor legale în vigoare.

În acest sens, cu referire la ipoteza suspendării emiterii deciziilor de compensare, semnalăm faptul că nu am identificat în fondul activ al legislației vreo dispoziție care să dispună suspendarea emiterii deciziilor de compensare, astfel că reglementarea preconizată nu cuprinde, din această perspectivă, norme juridice general-obligatorii a căror aplicare să poată fi adusă la îndeplinire voluntar sau prin forța coercitivă a statului,

¹ Decizia nr.6/2024 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 46 alin. (12) din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor

ceea ce contravine art.6 alin. (1) și (2) din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.

De asemenea, în această ipoteză - a suspendării emiterii deciziilor de compensare, având în vedere faptul că evaluarea imobilelor pentru care se acordă despăgubiri se exprimă în puncte prin aplicarea grilei notariale valabile pentru anul precedent emiterii deciziei de către Comisia Națională, conform art. 21 alin. (6) din *Legea nr. 165/2013*, soluția indexării titlurilor de plată ce vor fi emise ulterior încetării suspendării deciziilor de compensare cu rata inflației comunicată pentru perioada suspendării nu poate fi primită întrucât, indexarea avută în vedere nu poate fi aplicată decât în ipoteza în care există o obligație de plată scadentă. Or, prin ipoteză, această obligație de plată nu există, titlurile de plată nefiind emise.

De asemenea, consacrarea soluției normative anterior referite este de natură a altera valoarea măsurii reparatorii prin echivalent și a încălca *principiul egalității în drepturi*, consacrat de art. 16 din *Constituție*, întrucât, deși decizia de compensare se emite în considerarea grilei notariale valabile pentru anul precedent emiterii, doar titlurile de plată ce vor fi eliberate în favoarea persoanelor care au „beneficiat” de o asemenea suspendare a emiterii deciziilor de compensare vor fi indexate cu rata inflației aferente perioadei suspendării, ceea ce este de natură a argumenta valoarea despăgubirii cuvenite acestora.

În ceea ce privește *principiul egalității în drepturi*, Curtea Constituțională a reținut, într-o jurisprudență constantă, că „*acesta presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. Ca urmare, situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional. Principiul egalității în drepturi nu înseamnă uniformitate, încălcarea principiului egalității și nediscriminări existând atunci când se aplică un tratament diferențiat unor cazuri egale, fără o motivare obiectivă și rezonabilă, sau dacă există o disproporție între scopul urmărit prin tratamentul inegal și mijloacele folosite. Nesocotirea principiului egalității are drept consecință neconstituționalitatea discriminării care a determinat, din punct de vedere normativ, încălcarea principiului*”.

Curtea a mai stabilit că discriminarea se bazează pe noțiunea de „*excludere de la un drept*”, iar remediul constituțional specific, în cazul constatării neconstituționalității discriminării, îl reprezintă acordarea sau accesul la beneficiul dreptului.

În același sens este și jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat, în aplicarea prevederilor art. 14 din *Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind interzicerea discriminării*, că „*reprezintă o încălcare a acestor prevederi orice diferență de tratament săvârșită de stat între indivizi aflați în situații analoage, fără o justificare obiectivă și rezonabilă*”.

4. Cât privește soluția suspendării emiterii titlurilor de plată sau a suspendării efectuării plății acestora, semnalăm considerentele reținute de către Curtea Constituțională prin *Decizia nr. 686/2014*²:

„30. Curtea constată că, prin *Legea nr. 165/2013*, legiuitorul a stabilit, în mod expres, faptul că decizia de compensare în puncte emisă pe numele fostului proprietar/moștenitorilor acestuia nu poate fi afectată prin măsuri de plafonare. În acest sens, Curtea reține că numărul de puncte rezultat din evaluarea realizată, în temeiul art. 21 alin. (6) din *Legea nr. 165/2013*, potrivit grilei notariale din anul 2013 reflectă valoarea integrală a bunului supus măsurii de restituire, statul nerecurgând la plafonarea sau reducerea acestei sume nominale. Ceea ce, în opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, apare ca fiind o încălcare a dreptului de proprietate privată este reprezentat de faptul că legiuitorul nu a prevăzut reactualizarea sumelor de bani aferente punctajului astfel stabilit la momentul executării efective a creanței. În acest sens, Curtea reține că există două modalități prin care statul își execută obligațiile corelativ punctajelor stabilite, respectiv: valorificarea punctelor prin achiziționarea de imobile în cadrul licitațiilor organizate, în condițiile art. 27 din lege, sau valorificarea punctelor în numerar, în condițiile art. 31 din lege. De la data stabilirii punctajului și până la executarea obligației de către stat, în mod inevitabil, va curge o perioadă de timp indiferent de modalitățile de executare pentru care s-a optat. Așadar, este evident că, în lipsa reactualizării, cel/cei ce suportă riscul

² referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5), (8) și (9), precum și a celor ale art. 4 teza întâi raportate la cele ale art. 22, art. 23, art. 35 alin. (1) și (2) din *Legea nr. 165/2013* privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

devalorizării sumei de bani aferente, în mod ideal, punctajului stabilit este/sunt fostul proprietar/moștenitorii acestuia. Neaplicarea indicelui prețurilor de consum pentru reactualizarea creanței este o măsură care menține valoarea nominală a sumei de bani aferentă punctajului, eventualele pierderi de natură patrimonială urmând a fi suportate de beneficiarul creanței. De altfel, în sensul că statul nu va reactualiza creanța, expunerea de motive la legea menționată prevede în mod textual că, "având în vedere disponibilitatea statului român de a pune la dispoziție terenurile din domeniul său public și privat în vederea valorificării punctelor la licitații, posibilitatea de vânzare a punctelor compensatorii, cât și dificultățile economice și financiare actuale, tranșele de plată nu vor fi actualizate cu indicele de inflație.

31. În consecință, Curtea reține că, prin neactualizarea sumelor aferente punctajului, legiuitorul a implementat o măsură echivalentă unei plafonări a valorii despăgubirilor stabilite în condiții Legii nr. 165/2013. Este o aplicare fidelă a considerentelor de principiu rezultate - și anterior menționate - din Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României, prin care a fost acordată o largă marjă de apreciere în privința modului de configurare și executare a creanțelor statului în materia restituirii imobilelor. În acest sens, prin aceeași hotărâre, s-a statuat că statului "trebuie să i se lase o marjă largă de apreciere pentru a alege măsurile destinate să garanteze respectarea drepturilor patrimoniale sau să reglementeze raporturile de proprietate din țară și pentru punerea lor în aplicare" (paragraful 233), iar "Plafonarea despăgubirilor și eșalonarea lor pe o perioadă mai lungă ar putea să reprezinte, de asemenea, măsuri capabile să păstreze un just echilibru între interesele foștilor proprietari și interesul general al colectivității" (paragraful 235). În consecință, ținând cont de numărul mare de persoane vizate și de consecințele importante ale hotărârii, al cărui impact asupra întregii țări este considerabil, "autoritățile naționale rămân suverane pentru a alege [...] măsurile generale ce trebuie integrate în ordinea juridică internă pentru a pune capăt încălcărilor constatate de Curte" (paragraful 236).

32. Așadar, având în vedere, pe de o parte, obligațiile de natură patrimonială deosebit de complexe și împovărătoare asupra statului, cu efect grevant chiar asupra bugetului de stat pe o lungă perioadă de timp, corelate cu contextul economic existent, și, pe de altă parte, faptul că obligațiile menționate, raportate la momentul de față, au un caracter

reparatoriu cu o componentă istorică pronunțată, Curtea constată că, prin măsura criticată, legiuitorul român s-a plasat, în mod evident, în interiorul acestei marje, îndeplinindu-se, astfel, exigențele stabilite prin hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului (a se vedea, în același sens, și Decizia nr. 618 din 4 noiembrie 2014, nepublicată la data pronunțării prezentei decizii în Monitorul Oficial al României, Partea I, paragrafele 23 și 24).

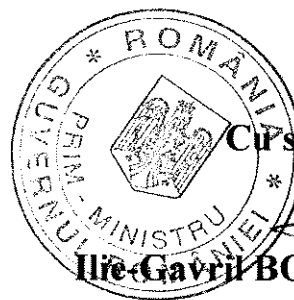
33. Este adevărat că un asemenea tratament juridic aplicat constituie prin natura sa o limitare a dreptului de proprietate privată prevăzut de art. 44 din Constituție, astfel încât Curtea urmează a stabili dacă limitarea este justificată. În privința justificării limitării dreptului de proprietate, Curtea Constituțională va avea în vedere "testul" de proporționalitate conturat în jurisprudența sa (Decizia nr. 266 din 21 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 443 din 19 iulie 2013, Decizia nr. 390 din 2 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 532 din 17 iulie 2014, sau Decizia nr. 462 din 17 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 775 din 24 octombrie 2014), potrivit căruia limitarea drepturilor fundamentale trebuie să fie condiționată de îndeplinirea anumitor cerințe, respectiv existența unei dispoziții constituționale care să permită legiuitorului să stabilească conținutul și limitele dreptului de proprietate - în această privință art. 44 alin. (1) din Constituție fiind elocvent - și respectarea principiului proporționalității. În acest sens, Curtea reține că măsura criticată urmărește un scop legitim, și anume executarea obligațiilor statului rezultate din legislația adoptată în materia restituirilor bunurilor imobile preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist, obligații afectate de problemele sistemice constatate chiar în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. În continuare, Curtea reține că este o măsură adecvată, fiind capabilă în mod abstract să ducă la îndeplinirea scopului urmărit, este necesară, statul dispunând de resurse financiare ce apar ca fiind limitate în raport cu numărul și valoarea cererilor ce intră sub incidența Legii nr. 165/2013 și, totodată, păstrează un just echilibru între cerințele de interes general referitoare la funcționalitatea sistemului de despăgubire și protecția dreptului de proprietate privată a individului, acesta beneficiind de despăgubiri rezonabile raportate la valoarea bunului imobil preluat abuziv; așadar, dispoziția legală criticată nu consacră un dezechilibru între cele două interese concurente, dimpotrivă, reconciliază cele două

interese, grav afectate în perioada anterioară adoptării Legii nr. 165/2013”.

3. Având în vedere dispozițiile art. 26 și art. 55 din *Legea nr. 24/2000*, precizăm că era necesară analizarea necesității și oportunitatea introducerii unor dispoziții finale care să cuprindă măsurile ce se impun cu privire la implementarea noii reglementări.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Ilie Gavril BOLOJAN

PRIM-MINISTRU

Domnului deputat Sorin-Mihai GRINDEANU
Președintele Camerei Deputaților